

РОЛЯТА НА СТАНДАРТИТЕ В ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Илия Цанев^а, Димитър Бантутов^а, Мариана Ширкова^б, Величко Василев^б, Недялко Иванов^в

^а„Практика-О.К.” ООД, www.praktika-ok.com, GSM: 0888-984798,

^б Фондация „КАЧЕСТВО 21-ВИ БЕК”, www.kachestvo-21.com, GSM: 0888-989635,

^в„ЕКОМА” ЕООД, www.ekomaeood.com, GSM: 0894-736769

THE ROLE OF STANDARTS IN THE ACTIVITIES OF WASTE MANAGEMENT

Iliia Tzanev^a, Dimitar Bantutov^a, Mariana Shirkova^b, Velichko Vasilev^b, NVelichko Vasilevedyalko Ivanov^c

^aPractice Q.A. Ltd. 23, www.praktika-ok.com, GSM: 0888-984798,,

^b"QUALITY 21-st CENTURY" Foundation, www.kachestvo-21.com, GSM: 0888-989635,

^c„ЕКОМА” Ltd., www.ekomaeood.com, GSM: 0894-736769

Резюме

Представят се статистически данни за създаваните в България битови отпадъци. Обосновава се необходимостта от тяхното управление на базата на ползване на добри международни практики, описани в стандартите по разглежданата тема. Прави се класификация на видовете стандарти в България. Посочват се актуалните стандарти в дейностите по управление на отпадъците..

Ключови думи: *отпадъци, околната среда, стандарти, добри практики*

Abstract

Present statistics on the creation of waste in Bulgaria . Justify the need of their management based on usage of good international practices, described in the standards of the subject. Make a classification of types of standards in Bulgaria. Identify current standards in the areas of waste management.

Key words: *waste , environment , standarts , good practices*

I. Въведение.

През последните години проблемите с отпадъците в България приемат сериозни размери. Независимо, че се отпускат значителни обществени средства за управлението на отпадъците, проблемите си остават. В настоящия доклад са показани статистически данни, които илюстрират казаното по-горе. По мнението на авторите решаването на проблема с отпадъците следва да се търси в прилагане на добри практики. Последните са описани в национални, европейски, или международни стандарти, свързани с управление на околната среда.

II. Статистически данни

Подготвяйки настоящия доклад, неговите автори потърсиха и обработиха значително количество информация за дейностите по управление на отпадъци. С това се целеше да се получи една представителна извадка с данни, с която да се покаже сериозността на проблема. В това число и нашите постижения като страна членка на Европейския Съюз. Получените резултати от статистическите изследвания са показани в приложения №№.1-5. При съставянето на приложенияте резултати са ползвани официални данни от Министерство на околната среда и водите и Министерство на икономиката, енергетиката и туризма. На базата на приложенията със статистически данни могат да се направят и други таблици, чрез които да се търсят определени корелационни зависимости между показатели, имащи отношение към управление на отпадъците. Във връзка със получените резултати, авторите правят някои изводи, които не изчерпват допълнителни такива, които могат да се направят и от други експерти занимаващи се в цитираната област.

1.Изводи на базата на приложение № 1:

1.1.Очевидно е, че най-голям отпадък се получава в добивната промишленост, след което е производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, производство на химически продукти – в това число лекарства и изделия от каучук и пластмаса.

1.2.Обща е тенденцията за слабото оползотворяване на отпадъците. За 2008 г. са оползотворени 0,7% от всички генерирани неопасни отпадъци, а за 2009 г. те са 0,9%. Що се касае до опасните отпадъци – предадените за оползотворяване през 2008 г. са 0,1%, за 2009 г – 0,3%.

2.Изводи на базата на приложение №№ 2А-2Б :

2.1.Очертаната тенденция за неопасните отпадъци се потвърждава и от новите статистическите данни. За 2008 г. – 0,7% от всички неопасни отпадъци са предадени за оползотворяване, а 2% са предадени за обезвреждане. За опасните отпадъци числата са съответно – 0,1% и 0,7%.

2.2.По аналогичен ред се представя горната информация за 2009 г. – 0,1% , 3% , 0,3% и 0,1%.

3.Изводи на базата на приложение № 3 :

3.1.Наблюдава се една тенденция за намаляване на образуваните битови отпадъци. Така например през 2000 г. сравнена с 2008 г. намаляването е с 15-16%.

3.2.Съществува много добра тенденция за събирането на битовите отпадъци по отношение 2000/2008 г. Имаме ръст на събирането със 97-98%.

3.3.Броят на депата за битовите отпадъци за разглеждания базов период е намалял със 50-60%.

3.4.Отрицателна тенденция има и в остатъчният капацитет на депата за битови отпадъци. За анализирания период той е намалял с 20-22%.

4.Изводи на базата на приложение № 4 :

4.1.Общата тенденция за страната е да се намалява количеството на битовите отпадъци генерирани от едно лице.

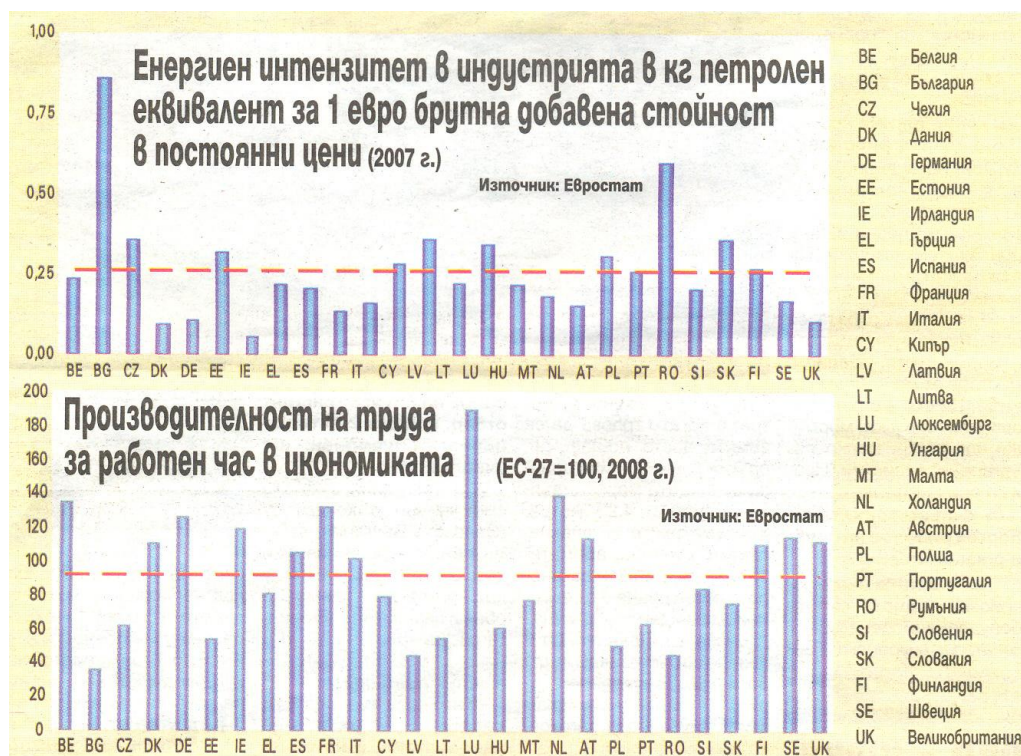
4.2. В отделни зони тази тенденция е в обратна посока, тоест за периода 2000/2008 г. се наблюдава едно увеличение: Монтана, Добрич, Сливен, Перник, Пазарджик, Пловдив.

5. Изводи на базата на приложение № 5 :

5.1. В посочените данни, в неявен вид са включени и глоби и санкции по отношение неспазване изискванията за управление на отпадъци. По експертна оценка те са от порядъка на 25-35% годишно.

5.2. Наблюдава се трайна тенденция за увеличаване на екологичните глоби и санкции.

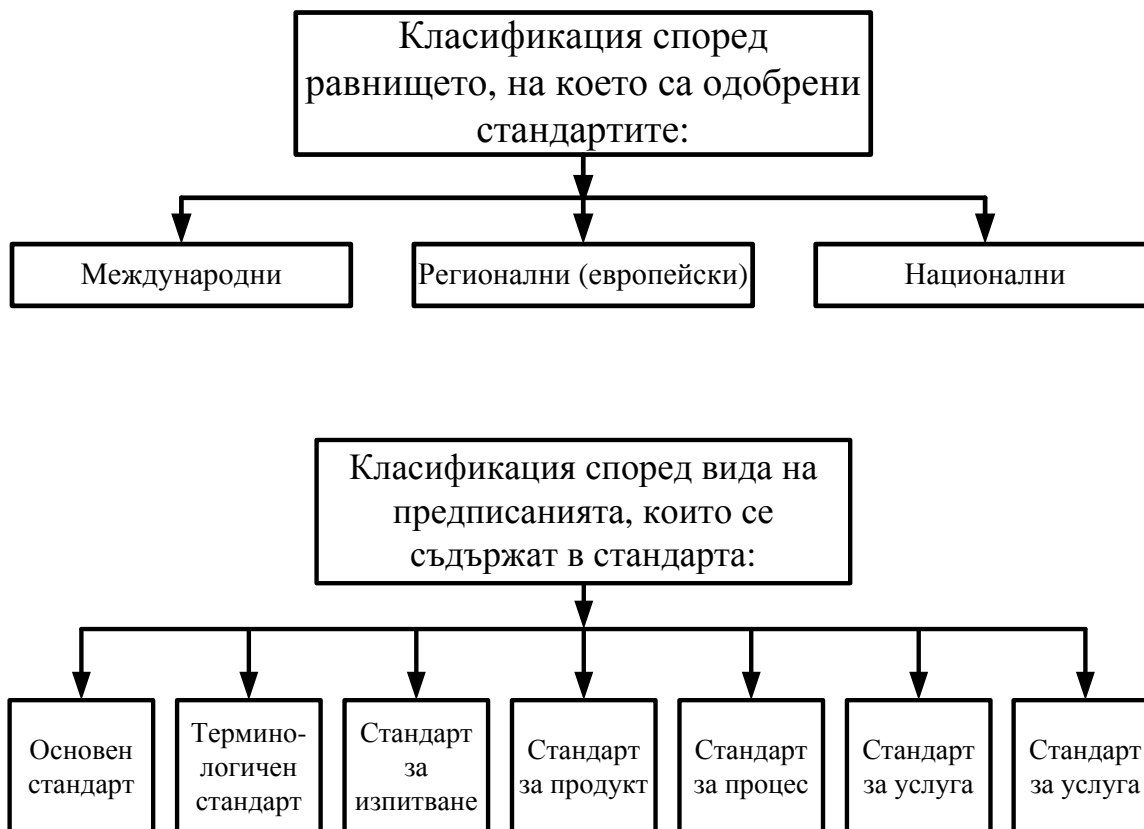
Общият извод, който се налага от всичко казано по-горе е, че управлението на отпадъците в България не е на необходимото ниво. От тук произтичат неблагоприятни резултати за икономиката, които се публикуват периодично в Евростат. По долу са дадени подобни резултати, които пряко не касаят отпадъците, но са свързани с тях. За доказателство в тази насока следва да се погледнат данните от приложения №№1-2.

III. ВИДОВЕ СТАНДАРТИ И ТЯХНАТА ДОБРОВОЛНОСТ/ЗАДЪЛЖИТЕЛНОСТ

Стандарт е документ, създаден чрез консенсус и одобрен от признат орган, който определя за общо и повтарящо се прилагане правила, насоки или характеристики за дейности или техните резултати за постигане на оптимален ред в дадена съвкупност от обстоятелства. Стандартите отразяват потвърдени резултати от науката и практиката и са насочени към оптимална полза за обществото. Стандартите представляват колективна разработка от заинтересувани страни, които влагат много време, опит и познания, за да създадат стандарти, които са в полза не само за производителите, но са признати и от органите на държавната администрация и като цяло са в полза на обществото. Затова може да се твърди, че стандартите се разработват и публикуват в интерес на обществото и представляват мощно

средство за информация и взаимно разбиране между икономическите партньори в страната и извън нея. Стандартите описват най-добрите практики в дадена област, чието прилагане е абсолютно доброволно. Във всички развити страни, в това число и в България, всички стандарти са доброволни във връзка с ангажимента за тяхното прилагане. По долу са показани две от възможните класификации на стандартите.

Повече подробности във връзка със стандартизацията могат да се видят на интернет страниците на Българския институт за стандартизация (БИС), на Европейската организация по стандартизация (CEN), Международната организация по стандартизация (ISO) или на страниците на националните органи по стандартизация на развити в икономическо отношение страни като Германия (DIN), Англия (BSI), Франция (AFNOR), САЩ (ANSI), Япония (JIS) и други. Техните електронни адреси са: www.bds-bg.org, www.cen.eu, www.iso.org, www.din.de, www.bsigroup.com, www.afnor.org, www.ansi.org, www.jisc.go.jp.

Въпросът за доброволността/задължителността на стандартите е показан на фигурата по-долу.

В дейностите по управление на отпадъците са регламентирани в съответна нормативна база. Повече подробности за нея са показани в раздел 4-ти на доклада. Когато един стандарт, който е доброволен за прилагане, се включи в нормативната база, в случая по управление на отпадъци, той става задължителен. По този начин обществото задължава всички заинтересовани страни да прилагат съответните добри практики описани във стандартите.

IV. НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ И СТАНДАРТИ СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Списъкът на действащите документи е даден в приложение № 6. На графиката по-долу е показано разпределението на отделните документи.

Направения анализ на наредбите и заповедите показва, че в много редки случаи при тях има позоваване (препращане) към съответните стандарти свързани с управление на отпадъци.

За да се получи една представа за официално издадените стандарти в областта на управление на отпадъците в България, и една от развитите страни, като САЩ, е целесъобразно да се посети интернет адреса <http://www.astm.org/Standards/waste-management-standards.html>. От там може да се види, че в САЩ се ползват повече от 200 стандарта за разглежданата област. Това представлява над 3 пъти броя на стандартите във България, които за съжаление не са въведени като задължителни и добри практики за управление на отпадъците, в действащото законодателство.

В заключение авторите на доклада изказват една препоръка за подобряване на действащото национално законодателство по управление на отпадъци с позовавания в него на добри практики, описани в национални, европейски или международни стандарти. Това следва да залегне и в една актуализация в закона за националната стандартизация.

Приложение № 1

ОТПАДЪЦИ ОТ ДЕЙНОСТТА ПО ИКОНОМИЧЕСКИ ГРУПИ 2008-2009 ГОДИНА

Икономически дейности	Образувани - общо		В това число:	
			Предадени за оползотворяване	Предадени за оползотворяване
	2008	2009	2008	2009
Неопасни отпадъци - общо	269434987	211561860	2005241	1922888
Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности. Горско стопанство	751776	623963	100834	135239
Рибно стопанство	62	32	38	2
Добивна промишленост	255278814	197447237	177932	107377
Производство на хранителни продукти. Производство на напитки. Производство на тютюневи изделия	213338	369386	41847	88485
Производство на текстил и изделия от текстил без облекло. Производство на облекло. Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	19070	10283	5012	3410
Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене	204855	93038	185341	76641
Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон. Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители	177727	63703	140369	37189
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	45196	92505	9987	90287
Производство на химични продукти. Производство на лекарствени вещества и продукти. Производство на изделия от каучук и пластмаси	1016541	608911	33942	57870
Производство на изделия от други неметални минерални суровини	290146	2054249	24743	144389
Производство на основни метали. Производство на метални изделия, без машини и оборудване	586765	248063	256416	190396
Производство на компютърна и комуникац. техника, електронни и оптични продукти. Пр-во на електр. съоръжения. Пр-во на машини и оборудване с общо и спец. предназнач. Пр-во на автомобили, ремаркета и полуремаркета. Пр-во на превозни средства без автомобили	98681	73934	80049	53656
Производство на мебели. Производство, неклассифицирано другаде. Ремонт и инсталиране на машини и оборудване	44348	109008	14588	22585
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	7652573	6848737	254528	119486

Данните са в тонове

Приложение № 1 (продължение)

Събиране, пречистване и доставяне на води. Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води. Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци	172061	152546	525	4520
Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали	288538	257186	197588	155876
Строителство	1827808	1020610	218533	313143
Дейности по предоставяне на услуги	748521	1461937	246428	301454
Търговия на едро с отпадъци и скрап	18168	26534	16544	20883
Опасни отпадъци - общо	13042680	13154166	12452	38241
Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности. Горско стопанство	2448	17	612	10
Рибно стопанство	0,688		0	
Добивна промишленост	12279833	12446280	239	390
Производство на хранителни продукти. Производство на напитки. Производство на тютюневи изделия	110	88	72	66
Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло. Производство на облекло. Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи, без косъм	198	245	11	10
Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене	2748	1775	2237	4
Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон. Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители	64	27	30	10
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	67597	21354	556	339
Производство на химични продукти. Производство на лекарствени вещества и продукти. Производство на изделия от каучук и пластмаси	10437	8828	122	177
Производство на изделия от други неметални минерални суровини	153	4061	63	29
Производство на основни метали. Производство на метални изделия, без машини и оборудване	657174	647055	3420	28781
Производство на компютърна и комуникац. техника, електронни и оптични продукти. Пр- во на електр. съоръжения. Пр-во на машини и оборудване с общо и спец. предназнач. Пр-во на автомобили, ремаркета и полуремаркета. Пр- во на превозни средства без автомобили	8654	6476	1588	2251
Производство на мебели. Производство, некласифицирано другаде. Ремонт и инсталиране на машини и оборудване	3205	2515	23	90

Данните са в тонове

Приложение № 1 (продължение)

Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	1982	2392	464	1592
Събиране, пречистване и доставяне на води. Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води. Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци	448	136	4	3
Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали	502	7391	204	2585
Строителство	953	240	27	97
Дейности по предоставяне на услуги	5482	5145	2120	1675
Търговия на едро с отпадъци и скрап.	694	142	659	131

Данните са в тонове

Приложение № 2А

ОТПАДЪЦИ ОТ ИКОНОМИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ ПО ВИД ПРЕЗ 2008 ГОДИНА

Наименование на отпадъка	Общо образувани отпадъци	В това число:	
		Предадени за оползотворяване	Предадени за обезвреждане
Неопасни отпадъци			
Общо	269434987	2005241	6559977
Отпадъци от киселини, основи и соли	2699	1710	42
Изразходвани химични катализатори	68	-	-
Отпадъци от химически препарати	1701	368	368
Химически отлагания и остатъци	89085	341	9855
Индустриални течни утайки	197607	-	36816
Медицински и биологични отпадъци	1636	0	1528
Метални отпадъци	491651	398702	31895
Отпадъци от стъкло	54416	16104	20245
Отпадъци от хартия и картон	109991	87676	12802
Отпадъци от гума	15978	9562	1325
Отпадъци от пластмаса	72972	22143	10021
Отпадъци от дърво	324749	278151	10942
Отпадъци от текстил	10926	2420	3816
Отпадъци от излязло от употреба оборудване	35328	26642	3361
Отпадъци от излезли от употреба автомобили	2718	2126	8
Отпадъци от батерии и акумулатори	140	59	45
Животински и растителни отпадъци, с изключение на животински отпадъци от приготвяне на храни и продукти	436312	96245	102249

Данните са в тонове

Приложение № 2А(продължение)

Животински отпадъци от приготвяне на храни и продукти	9624	680	8385
Животински отпадъци от изпражнения, урина и тор	530571	75929	36040
Битови и подобни отпадъци	131472	35377	82718
Смесени отпадъци	48808	6298	40834
Сортирани фракции	103895	82581	9939
Утайки от пречиствателни станции	153550	25199	75472
Изкопни земни маси	1028809	88708	301126
Минерални отпадъци	255605394	353039	826112
Отпадъци от горивни процеси	9971324	395181	4930474
Втвърдени и стабилизиращи отпадъци	3560	-	3560
Опасни отпадъци			
Общо	13042680	12452	96037
Изразходвани разтворители	35	17	1
Отпадъци от киселини, основи и соли	484450	439	323
Използвани масла	5653	2543	1431
Изразходвани химични катализатори	352	-	72
Отпадъци от химически препарати	1901	67	92
Химически отлагания и остатъци	41676	761	8163
Индустриални течни утайки	115883	577	1556
Медицински и биологични отпадъци	1909	-	1749
Метални отпадъци	0	-	0
Отпадъци от дърво	2301	2234	15
Отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили	180	7	95
Отпадъци от излязло от употреба оборудване	525	147	29
Отпадъци от излезли от употреба автомобили	368	306	0
Отпадъци от батерии и акумулатори	1256	796	233
Смесени отпадъци	69	1	42
Сортирани фракции	1169	1070	30
Минерални отпадъци	12241800	491	2391
Отпадъци от горивни процеси	142636	2995	79699
Замърсени почви	518	-	116

Данните са в тонове

Приложение № 2Б

ОТПАДЪЦИ ОТ ИКОНОМИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ ПО ВИД ПРЕЗ 2009 ГОДИНА

Наименование на отпадъка	Общо образувани отпадъци	В това число:	
		Предадени за оползотворяване	Предадени за обезвреждане
Неопасни отпадъци			
Общо	211561860	1922888	6458429
Отпадъци от киселини, основи и соли	1419	568	46
Изразходвани химични катализатори	1	0	0
Отпадъци от химически препарати	692	76	278
Химически отлагания и остатъци	95992	1006	62116
Индустриални течни утайки	150247	309	21340
Медицински и биологични отпадъци	907	34	817
Метални отпадъци	395728	314132	17887
Отпадъци от стъкло	72115	26696	37271
Отпадъци от хартия и картон	265319	204912	52556
Отпадъци от гума	19316	7857	3426
Отпадъци от пластмаса	117775	39811	72661
Отпадъци от дърво	173792	119983	29810
Отпадъци от текстил	6476	321	4455
Отпадъци от излязло от употреба оборудване	9055	3489	2952
Отпадъци от излезли от употреба автомобили	293	143	3
Отпадъци от батерии и акумулатори	817	41	582
Животински и растителни отпадъци, с изключение на животински отпадъци от приготвяне на храни и продукти	334521	86109	116761
Животински отпадъци от приготвяне на храни и продукти	20275	1134	19015
Животински отпадъци от изпражнения, урина и тор	504053	116952	398590
Битови и подобни отпадъци	194195	21539	150489
Смесени отпадъци	92777	28747	23342
Сортирани фракции	62076	50601	6805
Утайки от пречиствателни станции	98566	86	23774
Изкопни земни маси	673252	285626	210115
Минерални отпадъци	201373200	401262	270105
Отпадъци от горивни процеси	6899001	211453	4933232
Втвърдени и стабилизиращи отпадъци			

Данните са в тонове

Приложение № 2Б(продължение)

Опасни отпадъци			
Общо	13154166	38241	12315
Изразходвани разтворители	47	36	2
Отпадъци от киселини, основи и соли	514251	466	178
Използвани масла	4139	2898	643
Изразходвани химични катализатори	99	7	-
Отпадъци от химически препарати	319	86	123
Химически отлагания и остатъци	17862	698	4733
Индустриални течни утайки	65399	543	2135
Медицински и биологични отпадъци	2181	-	2005
Метални отпадъци	148	146	0
Отпадъци от дърво	1644	9	1506
Отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили	41	-	21
Отпадъци от излязло от употреба оборудване	1219	958	14
Отпадъци от излезли от употреба автомобили	277	231	-
Отпадъци от батерии и акумулатори	3248	3106	-
Смесени отпадъци	129	-	22
Сортирани фракции	6085	5850	12
Минерални отпадъци	12449139	37	558
Отпадъци от горивни процеси	70948	23171	233
Замърсени почви	1789	-	131
Втвърдени и стабилизирани отпадъци	15200	-	-

Данните са в тонове

Приложение № 3

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО ГОДИНИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА БИТОВИ
ОТПАДЪЦИ

ГОДИНИ	2000	2002	2004	2006	2008
ОБРАЗУВАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ					
Общо образувани битови отпадъци - хил. тона	4224	3945	3826	3548	3615
Образувани битови отпадъци на човек от населението - кг/чов./г.	518	503	492	461	474
СЪБРАНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ОТ ОБСЛУЖВАНИТЕ НАСЕЛЕНИ МЕСТА					
Обслужвани населени места - брой	1190	1361	1801	2780	3445
Население в обслужваните населени места - брой	6402154	6363519	6551180	6932761	7192756
Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране - %	78,6	81,1	84,2	90,0	94,4
Събрани битови отпадъци от обслужваните населени места - хил. тона	.	.	3092	3103	3359
Събрани битови отпадъци на човек от обслужваното население - кг/чов./г.	518	503	472	448	467
ДЕПА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ					
Депа за битови отпадъци - брой	619	677	633	482	349
Общо приети отпадъци на депата - хил. тона ⁸	.	.	3430	3223	3987
в това число:					
Събрани на депата и временно съхранени битови отпадъци - хил. тона	3318	3199	3092	3103	3369
от които:					
Депонирани битови отпадъци - хил. тона	3271	3188	3092	2751	3359
Временно съхранени битови отпадъци - хил. тона	.	.	.	351	11
Предадени за рециклиране битови отпадъци - хил. тона	.	.	.	0,35	.
Събрани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци - хил. тона	410
Заета площ от депата - дка	7245	7456	7795	23012	6198
Остатъчен капацитет на депата - м ³	26542731	23755768	25233656	21896950	23659943

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ПО ЗОНИ И РАЙОНИ

Статистически зони, статистически райони, области	Събрани битови отпадъци на човек от обслужваното население - кг/чов./г.				
	2000	2002	2004	2006	2008
Общо за страната	518	503	472	448	467
Северозападен район	533	543	468	429	492
Видин	262	287	521	471	487
Враца	861	759	424	352	320
Ловеч	521	500	331	384	414
Монтана	268	261	327	310	348
Плевен	757	669	629	551	731
Северен централен район	604	626	624	511	440
Велико Търново	785	813	779	534	500
Габрово	499	537	518	487	350
Разград	892	687	508	476	545
Русе	406	440	462	317	375
Силистра	801	763	1044	1205	451
Североизточен район	613	555	469	493	515
Варна	597	556	390	452	422
Добрич	615	595	634	679	1005
Търговище	440	471	466	370	390
Шумен	499	549	535	518	404
Югоизточен район	679	456	479	475	457
Бургас	951	556	552	682	617
Сливен	346	426	539	389	406
Стара Загора	382	376	385	325	318
Ямбол	377	413	404	345	379
Югозападен район	470	475	455	399	447
Благоевград	722	518	408	328	426
Кюстендил	415	686	492	607	558
Перник	954	1193	1343	953	1090
София	1039	813	838	635	569
София (столица)	265	295	294	285	345
Кърджали	353	360	349	402	445
Пазарджик	552	657	519	723	750
Пловдив	292	310	344	327	345
Смолян	493	543	328	361	514
Хасково	611	653	584	538	510

ЕКОЛОГИЧНИ ГЛОБИ И САНКЦИИ

Години	2006		2007		2008	
Направления	Изплатени екологични глоби и санкции	Други изплатени екологични глоби и санкции	Изплатени екологични глоби и санкции	Други изплатени екологични глоби и санкции	Изплатени екологични глоби и санкции	Други изплатени екологични глоби и санкции
Общо	3869	1067	3442	388	4310	421
За водните ресурси	586	438	928	191	2696	179
За въздуха	3079	420	2175	140	1369	207
За опазване на почвата и подпочвените води	140	180	131	.	5	4
За отпадъците	11	15	42	22	41	6
За шума	.	.	53	.	7	.
Други	53	14	113	35	192	25

Данните са в хил. левове

№	ДОКУМЕНТИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ	Брой
1	<p>Наредби и заповеди</p> <p>-Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.);</p> <p>-Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн. ДВ, бр.19/09.03.2004 г.);</p> <p>-Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на отпадъците от производството на титанов диоксид (приета с ПМС № 87 от 30.04.2004 г., обн. ДВ, бр. 39/12.05.2004);</p> <p>-Наредба № 3 за класификация на отпадъците (издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 44 от 25.05.2004 г.);</p> <p>-Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 78 от 2004 г.);</p> <p>-Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.);</p> <p>-Наредба № 9 от 28 септември 2004 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичния регистър на издадените разрешения, регистрационните документи и на закритите обекти и дейности;</p> <p>-Наредба за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства (приета с ПМС № 311 от 17.11.2004 г., обн., ДВ, бр. 104 от 26.11.2004 г., в сила от 1.01.2005 г.);</p> <p>-Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.);</p> <p>-Наредба за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори (приета с ПМС № 144 от 5 юли 2005 г., обн. ДВ. бр.58 от 15 юли 2005 г.);</p> <p>-Наредба за изискванията за третиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти (приета с ПМС № 230 от 11 ноември 2005 г., обн. ДВ. бр.90 от 11 ноември 2005 г.);</p> <p>-Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (приета с ПМС № 50 от 9.03.2006 г., обн., ДВ, бр. 24 от 21.03.2006 г.);</p> <p>-Наредба за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 82 от 10 април 2006 г., обн. ДВ. бр.36 от 2 Май 2006 г.);</p> <p>-Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за</p>	

	<p>продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (приета с ПМС № 120 от 30 май 2008 г., обн. ДВ. бр.53 от 10 Юни 2008 г.);</p> <p>-Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 183 от 20.08.2010 г., обн. ДВ. бр.69 от 03.09.2010 г.);</p> <p>-Заповед РД-988/29.12.2006 г. на министъра на околната среда и водите относно методи за основно охарактеризиране на отпадъци и за изпитване и установяване на съответствието и опростени процедури за изпитване на отпадъци и изискванията за проверка на място, включително методи за бързо изпитване на отпадъци;</p> <p>-Заповед № РД-989/29.12.2006г. на министъра на околната среда и водите относно критерии за приемане на монолитни отпадъци на съответните класове депа за отпадъци.</p>	17
2	<p>Стандарти за характеризирание на отпадъци</p> <p>БДС EN 12920:2006+A1:2008 – Характеризиране на отпадъци. Методика за определяне поведението на отпадъците при филтруване при определени условия;</p> <p>БДС EN 13965-1:2006 – Характеризиране на отпадъци. Терминология. Част 1: Материя, свързана с термини и определения;</p> <p>БДС EN 13965-2:2006 – Характеризиране на отпадъци. Терминология. Част 2: Ръководство, свързано с термини и определения;</p> <p>БДС EN 14039:2005 – Характеризиране на отпадъци. Определяне на съдържанието на въглеродороди в обхвата от C10 до C40 чрез газова хроматография;</p> <p>БДС EN 14345:2005 – Характеризиране на отпадъци. Определяне на съдържанието на въглеродороди чрез гравиметрия;</p> <p>БДС EN 14346:2007 – Характеризиране на отпадъци. Изчисляване на сухото вещество чрез определяне на сух остатък или съдържание на влага;</p> <p>БДС EN 14735:2006 – Характеризиране на отпадъци. Подготвяне на проби от отпадъци за изпитване за екоотоксичност;</p> <p>БДС EN 14899:2006 – Характеризиране на отпадъци. Изпитване на отпадъчни материали. Работна програма за подготвяне и прилагане на План за изпитване;</p> <p>БДС EN 15002:2006 – Характеризиране на отпадъци. Подготвяне на порции за изпитване от лабораторната проба;</p> <p>БДС EN 15169:2008 – Характеризиране на отпадъци. Определяне на загубите при наляване/изпепеляване на отпадъци, утайки и седименти;</p> <p>БДС EN 15192:2007 – Характеризиране на отпадъци и почви. Определяне на хром (VI) в твърди вещества чрез алкално изваряване и йон-хроматография със спектрофотометрично определяне;</p> <p>БДС EN 15308:2009 – Характеризиране на отпадъци. Определяне на избрани полихлорирани бифенили (PCB) в твърди отпадъци с използване на капиларна газхроматография с електронно улавяне или масспектрометрично откриване;</p> <p>БДС EN 15527:2008 – Характеризиране на отпадъци. Определяне на полициклични ароматни хидрокарбони (PAH) в отпадъци с използване на газ хроматографска мас спектрометрия (GC/MS);</p> <p>СД CEN/TR 15310-1:2007 – Характеризиране на отпадъци. Вземане на проби от отпадъчни материали. Част 1: Указания относно избор и прилагане на критерии за вземане на проби при различни условия;</p> <p>СД CEN/TR 15310-2:2007 – Характеризиране на отпадъци. Вземане на проби от</p>	

	<p>отпадъчни материали. Част 2: Указания относно техниките на вземане на проби; СД CEN/TR 15310-3:2007 – Характеризиране на отпадъци. Вземане на проби от отпадъчни материали. Част 3: Указания относно процедурите за предварително изследване в областта; СД CEN/TR 15310-4:2007 – Характеризиране на отпадъци. Вземане на проби от отпадъчни материали. Част 4: Указания относно процедурите за опаковане, складиране, запазване, транспорт и доставка на пробите; СД CEN/TR 15310-5:2007 – Характеризиране на отпадъци. Вземане на проби от отпадъчни материали. Част 5: Указания относно процеса на определяне плана за вземане на проба.</p>	18
3	<p>Стандарти за характеристика на отпадъци</p> <p>БДС CEN/TR 14589:2003 – Характеристика на отпадъци. Определяне на Хром VI в твърди материали; БДС EN 12457-1:2003 – Характеристика на отпадъци. Излугване. Изпитване за съответствие при излугване на гранулирани отпадъчни материали и утайки. Част 1: едностепенно изпитване на определено количество при съотношение течност/твърдо вещество 2 l/kg за материали с високо съдържание на твърдо вещество и с големина на частиците под 4mm(без или с намаляване на големината); БДС EN 12457-2:2003 – Характеристика на отпадъци. Излугване. Изпитване за съответствие при излугване на гранулирани отпадъчни материали и утайки. Част 2: едностепенно изпитване на определено количество при съотношение течност/твърдо вещество 10l/kg за материали с високо съдържание на твърдо вещество и с големина на частиците под 4mm (без или със намаляване на големината); БДС EN 12457-3:2003 – Характеристика на отпадъци. Излугване. Изпитване за съответствие при излугване на гранулирани отпадъчни материали и утайки. Част 3: двустепенно изпитване на определено количество при съотношение течност/твърдо вещество 2 l/kg и 8 l/kg за материали с високо съдържание на твърдо вещество и с големина на частиците под 4mm (без или със намаляване на големината); БДС EN 12457-4:2003 – Характеристика на отпадъци. Излугване. Изпитване за съответствие при излугване на гранулирани отпадъчни материали и утайки. Част 4: едностепенно изпитване на определено количество при съотношение течност/твърдо вещество 10 l/kg за материали с високо съдържание на твърдо вещество и с големина на частиците под 10mm (без или със намаляване на големината); БДС EN 12506:2003 – Характеристика на отпадъци. Анализ на елуати. Определяне на рН, As, Ba, Cd, Cl-, Co, Cr, Cr VI, Cu, Mo, Ni, NO2-, Pb, обща S, SO42-, V и Zn; БДС EN 13137:2003 – Характеристика на отпадъци. Определяне на общ органичен въглерод (ООВ) в отпадъци, утайки и седименти; БДС EN 13370:2003 – Характеристика на отпадъци. Анализ на елуати. Определяне на амониев радикал, АОХ, проводимост, Hg, фенолен индекс, ООВ, лесно освобождаващ се CN-, F; БДС EN 13656:2003 – Характеристика на отпадъци. Гниене с помощта на микровълни и със смес от флуороводородна (HF), азотна (HNO3) и солна (HCL) киселина за последващо определяне на елементи в отпадъците;</p>	

	<p>БДС EN 13657:2003 – Характеристика на отпадъци. Гниене за последващо определяне на тази част от елементите, които са разтворими в царска вода;</p> <p>БДС EN 14582:2007 – Характеристика на отпадъци. Съдържание на халогени и сяра. Кислородно горене в затворени системи и методи за определяне;</p> <p>БДС EN 15216:2008 – Характеристика на отпадъци. Определяне на общото количество разтворени твърди вещества (TDS) във вода и елуати;</p> <p>БДС EN 15309:2007 – Характеристика на отпадъци и почва. Определяне на елементен състав чрез рентгенова флуоресценция;</p> <p>СД CEN/TR 13768:2010 – Характеристика на утайки. Добра практика за комбинирано изгаряне на утайки и домакински отпадъци.</p>	14
4	<p>Стандарти за контейнери за отпадъци</p> <p>БДС EN 840-1:2007 – Подвижни контейнери за отпадъци. Част 1: Контейнери с две колела с вместимост до 400 l за съоръжения за разтоварване чрез гребен, размери и конструкция;</p> <p>БДС EN 840-2:2004 – Подвижни контейнери за отпадъци. Част 2: Контейнери с четири колела с вместимост до 1300 l с плосък(и) капак(ци) за съоръжения за разтоварване чрез шийка за въртене и/или гребен. Размери и конструкция;</p> <p>БДС EN 840-3:2004 – Подвижни контейнери за отпадъци. Част 3: Контейнери с четири колела с вместимост до 1300 l с изпъкнал(и) капак(ци) за съоръжения за разтоварване чрез шийка за въртене и/или гребен. Размери и конструкция;</p> <p>БДС EN 840-4:2004 – Подвижни контейнери за отпадъци. Част 4: Контейнери с четири колела с вместимост до 1700 l с плосък(и) капак(ци) за съоръжения за разтоварване чрез широка шийка за въртене или BG и/или широк гребен. Размери и конструкция;</p> <p>БДС EN 840-5:2004 – Подвижни контейнери за отпадъци. Част 5: Технически изисквания и методи за изпитване;</p> <p>БДС EN 840-6:2004+A1:2009 – Подвижни контейнери за отпадъци. Част 6: Изисквания за безопасност и за опазване на здравето;</p> <p>БДС EN 12574-1:2006 – Неподвижни контейнери за отпадъци. Част 1: Контейнери с две колела, с вместимост до 10000 l, с плосък(-ки), или изпъкнал(-и) капак(-ци) за съоръжения за разтоварване чрез шийка за въртене, двойна шийка за въртене или ръкав. Размери и конструкция;</p> <p>БДС EN 12574-2:2006 – Неподвижни контейнери за отпадъци. Част 2: Технически изисквания и методи за изпитване;</p> <p>БДС EN 12574-3:2006 – Неподвижни контейнери за отпадъци. Част 3: Изисквания за безопасност и опазване на здравето;</p> <p>БДС EN 13071-1:2008 – Неподвижни контейнери за отпадъци с вместимост до 5000 l с повдигане от горната част и изпразване от дъното. Част 1: Общи изисквания;</p> <p>БДС EN 13071-2:2008 – Неподвижни контейнери за отпадъци с вместимост до 5000 l с повдигане от горната част и изпразване от дъното. Част 2: Допълнителни изисквания към подземни или частично подземни системи;</p> <p>БДС EN 15132:2006 – Съоръжения за предпазване на подвижни контейнери за отпадъци с вместимост до 1700 l. Технически изисквания и методи за изпитване.</p>	12

5	<p>Стандарти за депа за отпадъци</p> <p>БДС EN 13257:2000+АС:2008 – Геотекстил и подобни на геотекстил продукти. Характеристики изисквани при използването им в депа за твърди отпадъци;</p> <p>БДС EN 13265:2000+А1:2008 – Геотекстил и подобни на геотекстил продукти. Характеристики изисквани при използването им в обекти за задържане на течни отпадъци</p> <p>БДС EN 13492:2007 – Геосинтетични прегради. Характеристики, изисквани при използването им в строителството на депа, на междинни станции за прехвърляне или за вторично задържане на течни отпадъци;</p> <p>БДС EN 13493:2006 – Геосинтетични прегради. Характеристики, изисквани при използването им в строителството на площадки за разполагане и съхранение на твърди отпадъци.</p> <p>БДС EN 14414:2006 – Геосинтетика. Проследяващ метод за изпитване за определяне на химична устойчивост при приложения в депа за отпадъци.</p>	5
6	<p>Други стандарти, имащи отношение към отпадъци</p> <p>БДС EN 474-11:2006+А1:2009 – Машини за земни работи. Безопасност. Част 11: Изисквания към машини за уплътняване на земя и отпадъци;</p> <p>БДС EN 1501-1:1998+А2:2010 – Товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци и техните контейнероповдигачи. Общи изисквания и изисквания за безопасност. Част 1: Товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци със задно товарене;</p> <p>БДС EN 1501-2:2005+А1:2010 – Товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци и техните контейнероповдигачи. Общи изисквания и изисквания за безопасност. Част 2: Товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци със странично товарене;</p> <p>БДС EN 1501-3:2008 – Товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци и техните контейнероповдигачи. Общи изисквания и изисквания за безопасност. Част 3: Товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци с предно товарене;</p> <p>БДС EN 1501-4:2007 – Товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци и техните контейнероповдигачи. Общи изисквания и изисквания за безопасност. Част 4: Изпитване на шума, излъчван от товарни автомобили за събиране и извозване на битови отпадъци;</p> <p>БДС EN 3262:1981 – Преди от възвратни отпадъци;</p> <p>БДС EN ISO 6961:1999 – Изпитване за дълъг период от време за устойчивост на измиваемост на форми от втвърдени радиоактивни отпадъци;</p> <p>БДС EN 8008:1975 – Отпадъци текстилни от химически влакнести материали;</p> <p>БДС EN 8057:1977 – Отпадъци вторични ленени, конопени, ленен и конопен тип;</p> <p>БДС CR 13686:2003 – Опаковане. Оптимизиране на оползотворяването на енергия от отпадъци от опаковки;</p> <p>БДС EN ISO 8099:2003 – Малки плавателни съдове за отдых. Системи за съхраняване на отпадъци от тоалетни (ISO 8099:2000);</p> <p>БДС EN 11932:2009 – Измервания на активността на твърди материали, предвидени за рециклиране, повторна употреба или разполагане като нерадиоактивни отпадъци;</p>	

<p>БДС EN 12461:2003 – Биотехнология. Процеси и производство от широк мащаб. Ръководство за работа, дезактивиране и контрол на отпадъците;</p> <p>БДС EN 12740:2003 – Биотехнология. Лаборатории за изследване, развитие и анализ. Ръководство за манипулирането, дезактивирането и контрола на отпадъци;</p> <p>БДС EN 12940:2005 – Отпадъци при производството на обувки. Класификация и управление на отпадъците;</p> <p>БДС EN 13427:2004 – Опаковане. Изисквания за използване на европейските стандарти в областта на опаковките и отпадъците от опаковки;</p> <p>БДС EN 13592:2003+A1:2007 – Пластмасови торби за събиране на отпадъци от домакинството. Видове, изисквания и методи за изпитване;</p> <p>БДС EN 13593:2004 – Опаковане. Хартиени торби за събиране на отпадъци от домакинството. Видове, изисквания и методи за изпитване;</p> <p>БДС EN 14803:2006 –Класификация и/или определяне на качеството на отпадъците;</p> <p>БДС EN 15347:2009 – Пластмаси. Рециклирани пластмаси. Охарактеризиране на пластмасови отпадъци;</p> <p>БДС EN 15749-4:2006 – Кораби и морска техника. Отводнителни системи на кораби и морски конструкции. Част 4: Санитарно отводняване, тръбопроводи за канализация и отпадъци (ISO 15749-4:2004);</p> <p>БДС EN 15883-3:2010 – Измиващи дезинфектанти. Част 3: Изисквания и изпитвания на измиващи дезинфектанти, използващи топлинна дезинфекция на контейнери за човешки отпадъци (ISO 15883-3:2006);</p> <p>БДС EN 60335-2-16:2003/A1:2008 – Битови и подобни електрически уреди. Безопасност. Част 2-16: Специфични изисквания за уреди за раздробяване на хранителни отпадъци (IEC 60335-2-16:2002/A1:2008)</p> <p>СД CLC/TR 50489:2009 – Интелигентни чипове за проследяване. Анализ на осъществимостта за включване на радиочестотна идентификация (RFID) в електрически и електронни съоръжения за управление на отпадъците от електрически и електронни съоръжения (WEEE).</p>	<p>24</p>
<p>Общо действащи наредби и стандарти:</p>	<p>90</p>